

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații privind cererea de compensare a costului net aferent furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal în anul 2013

Versiune publică

1. Introducere

Prin Decizia președintelui ANCOM nr. 293/2009 privind desemnarea furnizorului de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, *Compania Națională Poșta Română – S.A.* (denumită în continuare *CNPR*) a fost desemnată furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale până la data de 31 decembrie 2012.

Ulterior, prin modificările și completările aduse Deciziei Președintelui ANCOM nr. 293/2009 de Decizia președintelui ANCOM nr. 975/2012, *CNPR* a fost desemnată până la data de 31 decembrie 2013 ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale.

Totodată, modificările aduse prin Decizia președintelui ANCOM nr. 975/2012 au vizat și eliminarea dreptului exclusiv al *CNPR* de a presta servicii poștale având ca obiect trimiteri de corespondență, indiferent dacă livrarea acestora este accelerată sau nu, a căror greutate este mai mică de 50 de grame și al căror tarif este mai mic de 2 lei după data de 31 decembrie 2012, acesta fiind termenul limită pentru liberalizarea completă a pieței poștale impus României de prevederile Directivei 2008/6/CE cu privire la realizarea integrală a pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității. În mod subsecvent, a fost stabilită o nouă modalitate de compensare a costului net cauzat de furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal, în condițiile în care acest cost reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal desemnat.

Conform Deciziei președintelui ANCOM nr. 293/2009 astfel cum a fost modificată și completată prin Decizia președintelui ANCOM nr. 975/2012, furnizorul de serviciu universal are dreptul de a solicita, până la data de 1 iulie 2014, compensarea costului net al furnizării serviciului din sfera serviciului universal, pentru serviciile prestate în anul 2013.

CNPR a transmis prin adresa nr. 106/450/01.07.2014, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-14095 din data de 01.07.2014, cererea de compensare a costului net al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal în anul 2013 împreună cu situația privind costurile, veniturile și capitalul angajat aferente furnizării serviciilor mai sus precizate și raportul de constatări factice privind verificarea cererii de compensare a costului net al furnizării aceluiași servicii.

Având în vedere elementele expuse anterior, ANCOM a elaborat **proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații privind cererea de compensare a costului net aferent furnizării serviciilor poștale din sfera serviciului universal în anul 2013.**

Proiectul menționat mai sus a făcut obiectul procesului de consultare publică în perioada 3 noiembrie 2014 - 24 noiembrie 2014. Pe parcursul perioadei de consultare publică ANCOM a primit observații de la un singur respondent, CNPR.

În conformitate cu prevederile art. 49 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată, cu modificări și completări, prin legea nr. 187/2013, ANCOM are obligația de a publica, pe pagina sa de internet, un material de sinteză a observațiilor primite, în care va prezenta și poziția sa față de aceste observații.

2. Observații primite în perioada de consultare publică

I. CNPR consideră că ajustarea 1 efectuată de ANCOM asupra scenariului de bază, în valoare de - 312.403,06 lei, nu este justificată și propune eliminarea acesteia. CNPR a explicat că lista celor 39 de unități poștale este compusă din unități care s-au transformat din oficii poștale în ghișee rurale exterioare pentru care au fost utilizate două coduri și care erau operaționale la sfârșitul anului, motiv pentru care reducerile de cheltuieli aferente factorilor și oficianților efectuate în scenariul alternativ sunt justificabile.

ANCOM a analizat lista codurilor unităților poștale transmisă de către CNPR în vederea verificării unităților pentru care au fost utilizate coduri diferite și a identificat câteva inadvertențe, în sensul existenței unor unități cu un singur cod, precum și a unor unități care nu sunt operaționale la sfârșitul anului, activitatea fiind preluată de către altele. Cu toate acestea, acele cheltuieli aferente unităților care au fost luate inițial în calculul ajustării nu au avut impact asupra costului net, aceste cheltuieli fiind identice în scenariul de bază și în scenariul alternativ. De asemenea în cazul unităților pentru care CNPR a calculat reduceri de cheltuieli cu factorii și oficianții în scenariul alternativ (cu impact în costul net), ANCOM consideră că acestea au fost justificate, deoarece aceste unități nu au fost desființate, ci transformate sau mutate la alte unități

în cursul anului 2013. În concluzie, ANCOM acceptă observația CNPR și elimină din calculul costului net ajustarea 1 în valoare de - 312.403,06 lei.

II. CNPR consideră că ajustarea 2, în valoare de -115.219 lei, respectiv excluderea anumitor unități poștale din calculul costului net întrucât nu se justifică în raport cu obligațiile de serviciu universal, nu ar fi trebuit efectuată. În susținerea acestei observații, CNPR a prezentat pentru un număr de 4 unități poștale din lista celor excluse (16 ghișee exterioare rurale și 463 agenții poștale) efectul operațional ce ar rezulta din arondarea zonei deservite de aceste unități poștale la cea mai apropiată subunitate poștală, respectiv creșterea distanței parcurse de agentul poștal care, în opinia CNPR, are impact în creșterea cheltuielilor salariale peste nivelul economiei ce s-ar înregistra dacă s-ar desființa unitatea poștală deservită de personal.

ANCOM consideră că efectul operațional prezentat de CNPR pentru cele 4 unități poștale a fost justificat doar în contextul structurii operaționale actuale a CNPR, iar efectul asupra costurilor ar trebui urmărit luând în considerare toate modificările, nu doar creșterea distanței parcurse de factorul poștal. Astfel, ar trebui să se țină cont în egală măsură de reducerea/eliminarea altor cheltuieli precum cheltuielile cu chiriile, cheltuielile cu utilitățile etc. ca urmare a închiderii activității în unitatea poștală respectivă. Având în vedere faptul că informațiile detaliate privind costurile și veniturile acestor unități sunt agregate la nivel de OPRM, chiar utilizând ca punct de pornire datele prezentate de CNPR privind impactul legat de creșterea distanței parcurse de factorii poștali, ANCOM nu poate cuantifica impactul net pe fiecare unitate poștală. De altfel, datele furnizate de către CNPR sunt incomplete, deoarece nu a fost realizată o cuantificare a creșterii distanței parcurse, pentru a corecta ajustarea propusă de ANCOM. O analiză detaliată ar trebui derulată de CNPR pentru a identifica și cuantifica toate aceste efecte la nivelul fiecărei unități din lista celor excluse astfel încât ANCOM să poată evalua impactul în costul net.

În concluzie, ANCOM respinge propunerea CNPR de eliminare a ajustării 2 referitoare la cheltuielile cu oficianții, cheltuielile cu chiriile și utilitățile aferente unităților poștale incluse de către CNPR în calculul costului net, în condițiile în care menținerea acestora nu rezultă din obligațiile de serviciu universal.

III. CNPR consideră că se impune reanalizarea ajustării 3 în valoare de - 33.781 lei privind costurile de transport, respectiv eliminarea unor curse a căror reprezentare în scenariul alternativ nu a fost considerată viabilă. Astfel, CNPR a precizat faptul că în ceea ce privește cursa intra-regională din județul Dolj, subunitatea OZP Băilești, este vorba de o eroare în datele transmise de CNPR prin documentele suport pentru cererea de cost net, aceasta fiind în fapt o cursă teritorială (itinerariul cursei a fost de asemenea prezentat drept justificare). De asemenea, în ceea ce privește cursa suplimentară din județul Giurgiu, pe care ANCOM a considerat-o nejustificată în ziua

în care nu se asigură colectarea și distribuirea în mediul urban mic și rural, CNPR a argumentat că această cursă este justificată de faptul că la subunitățile din municipiul Giurgiu se asigură colectarea și distribuirea în restul zilelor prin curse teritoriale.

Analizând informațiile furnizate de către CNPR, inclusiv itinerariul curselor poștale, ANCOM consideră justificate observațiile CNPR descrise mai sus, în concluzie va elimina ajustarea aferentă celor două curse. Valoarea modificată a ajustării 3 va fi de -1.119,65 lei, corespunzătoare eliminării curselor efectuate sâmbăta în județul Hunedoara.

IV. CNPR consideră că pentru calculul ajustării 5 ANCOM a utilizat eronat informațiile rezultate din studiul de piață referitor la comportamentul utilizatorilor de servicii prioritare. Astfel, CNPR consideră că întrebarea din studiul de piață referitoare la comportamentul utilizatorilor în cazul în care Poșta Română decide să mărească timpul de livrare a corespondenței rapide astfel încât nu se va mai garanta livrarea corespondenței în maxim 24h (loco, între reședințele de județ și intra-județean) are ca obiect servicii poștale din clasa express (servicii neincluse în sfera serviciului universal și pentru care se asigură garantarea timpilor de circulație) și nu trimiteri din sfera serviciului universal (corespondență prioritară fără timp de livrare garantat). Prin urmare, CNPR solicită reanalizarea acestei ajustări astfel încât răspunsurile la această întrebare să nu fie utilizate, nefiind relevante în analiza veniturilor aferente trimerilor prioritare.

Ca urmare a observației CNPR, ANCOM a reanalizat calculul ajustării, atât în cazul trimerilor prioritare, cât și în cazul trimerilor expres.

În vederea eliminării oricărui element de ambiguitate, ANCOM a luat în calcul pentru determinarea impactului asupra trimerilor prioritare răspunsurile la întrebarea nr. 13 (paginile 41-42 din studiu)¹ privind măsura în care utilizatorii vor continua să utilizeze serviciile CNPR dacă ar crește timpul de livrare al corespondenței. Media ponderată a răspunsurilor “voi folosi serviciile oferite de alt furnizor” pentru mediul urban și mediul rural rezultată din studiul de piață este de 12%. Astfel, ANCOM a recalculat ajustarea veniturilor și cheltuielilor directe aferente trimerilor prioritare pe baza acestui procent, valoarea modificată a ajustării 5 fiind o reducere a veniturilor cu 15.932,97 lei și o reducere a costurilor directe în valoare de 895,38 lei.

Totodată, ANCOM consideră că în acest context se impune reanalizarea calculului prezentat de CNPR în cadrul scenariului alternativ privind diminuarea veniturilor din serviciul express, pentru a se stabili dacă acest calcul corespunde rezultatelor studiului de piață astfel cum acestea au fost reinterpretate ca urmare a observației CNPR privind comportamentul utilizatorilor legat de serviciile din clasa express.

¹

http://www.ancom.org.ro/uploads/forms_files/raport_cercetare_utilizarea_serviciilor_postale1415016972.pdf

Astfel, ANCOM a utilizat rezultatele studiului de piață, conform cărora 29% dintre utilizatori ar schimba furnizorul de servicii poștale în cazul în care nu ar fi garantat termenul de livrare și doar 8% ar utiliza un serviciu inferior pentru a recalcula impactul cumulat al reducerii numărului de utilizatori ai serviciului expres, rezultatul fiind o reducere a veniturilor în scenariul alternativ cu **225.551,97 lei** și o reducere a costurilor directe în valoare de **35.947,29 lei (ajustarea 1)**.

V. CNPR susține că beneficiul datorat mărcii comerciale este deja inclus în quantumul ajustării realizate pentru a evalua impactul majorării de tarife, deoarece răspunsurile la întrebarea nr. 13 din studiul de piață (privind majorarea tarifelor) se regăsesc în răspunsurile la întrebarea nr. 9 (privind marca CNPR).

De asemenea, CNPR consideră că întrebarea nr. 9 nu a avut în vedere și criteriile de accesibilitate oferite de CNPR versus restul furnizorilor de servicii poștale.

În concluzie, CNPR solicită ajustarea beneficiilor intangibile de la valoarea de 4.606.600 lei la 30.600 lei.

ANCOM precizează că întrebările nr. 9 și 13 din studiul de piață nu se exclud reciproc și nici nu sunt complementare, având scopuri diferite în ceea ce privește exprimarea unor concluzii referitoare la comportamentul utilizatorilor finali.

De altfel, valoarea determinată pentru estimarea mărcii comerciale nu poate fi inclusă în ajustarea aferentă migrării datorate majorării de tarife doar pe considerente aritmetice (procentele rezultate în primul caz fiind mai mici decât în cel de-al doilea). În situația pur ipotetică în care răspunsurile ar fi subordonate, s-ar pleca mai degrabă de la premisa că răspunsurile aferente mărcii comerciale ar trebui să includă răspunsurile aferente modificării de tarife ca urmare a aplicării TVA, având în vedere că utilizatorii care nu valorizează serviciile CNPR nu ar mai fi interesați de o eventuală scădere de tarife. Cu toate acestea, trebuie să se țină cont de faptul că în studiul de piață cele două întrebări au fost adresate într-un mod independent, tuturor utilizatorilor, indiferent de răspunsul la una din cele două întrebări, nu într-un scenariu subsecvent.

De asemenea, având în vedere metodele care pot fi utilizate pentru evaluarea mărcii comerciale în general, așa cum am precizat și în expunerea de motive, metoda aleasă reprezintă pentru moment sursa de date cea mai precisă pentru evaluarea acestui element de beneficii intangibile. Totodată, atât în teorie cât și în practică marca comercială a unei companii poate depăși valoarea cifrei de afaceri înregistrate (ex. Coca Cola <http://www.forbes.com/companies/coca-cola/>).

În ceea ce privește faptul că întrebarea nr. 9 nu a avut în vedere și criteriile de accesibilitate, considerăm că această precizare nu ar fi avut influență asupra răspunsurilor, deoarece scopul este acela de a testa percepția generală a utilizatorilor și nu cunoștințele lor cu privire la obligațiile specifice ale furnizorilor de servicii poștale, în acest sens accesibilitatea putând fi asimilată condițiilor de calitate.

VI. CNPR sugerează utilizarea criteriului orice sarcină este injustă pentru compensarea costului net.

ANCOM a analizat acest criteriu ca parte a procesului de evaluare a sarcinii determinate de desemnarea CNPR ca furnizor de serviciu universal. Așa cum s-a menționat și în cuprinsul expunerii de motive la proiectul de decizie, având în vedere că acest criteriu nu ia în calcul niciunul din elementele identificate de ANCOM în analiza situației financiare și concurențiale a CNPR (precum cota de piață, cererea de servicii poștale, tarifele practicate, rata de penetrare, rețeaua poștală de care dispun furnizorii de servicii poștale etc.), ci doar elementele incluse în scenariul alternativ și în cuantificarea beneficiilor intangibile, considerăm în continuare că acest criteriu nu poate fi relevant pentru situația CNPR.

VII. Recalcularea impactului ajustării veniturilor și cheltuielilor capitalului angajat

Întrucât ajustările veniturilor și cheltuielilor din scenariul alternativ au un impact direct asupra posturilor corespondente de bilanț, ANCOM a recalculat și impactul ajustării veniturilor și cheltuielilor asupra conturilor de active și datorii corespondente.

Ajustările cumulate asupra capitalului angajat, după aplicarea unui cost mediu ponderat al capitalului de 13,10%², au dus la o nouă valoare pentru ajustarea costului net de **2.733.526,15 lei (ajustarea 8)**.

Precizăm că **nu a fost calculat impactul asupra impozitului pe profit ce ar putea fi datorat în scenariul alternativ** (rezultatul net în 2013 în scenariul de bază fiind o pierdere de 3<lei, iar în scenariul alternativ un profit brut de 3<lei) întrucât nu dispunem de informații relevante pentru calculul impozitului pe profit (eventuale scutiri de impozit, cheltuieli nedeductibile, venituri neimpozabile etc.).

Având în vedere toate elementele prezentate în secțiunile anterioare (costul net calculat de către CNPR, corecțiile necesare asupra scenariului de bază și scenariului alternativ, ajustările suplimentare propuse în cadrul scenariului alternativ și valoarea beneficiilor intangibile) s-a determinat o valoare finală a costului net aferent furnizării de servicii poștale din sfera serviciului universal în anul 2013 de 21.006.093 lei, conform tabelului de mai jos.

² Aplicată întregii valori a variației capitalului angajat, fără a folosi valoarea prezentă (discountată) a costului capitalului

Parametru	Versiunea din consultare publică (lei)	Versiune după ajustările efectuate ca urmare a observațiilor transmise în consultare (lei)
Cost net calculat de CNPR (A)	✂	✂
Ajustarea #1	-312.403	-189.605
Ajustarea #2	-115.219	-115.219
Ajustarea #3	-33.781	-1.120
Ajustarea #4	-58.174	-58.174
Ajustarea #5	-423.354	-15.038
Ajustarea #6	✂	✂
Ajustarea #7	✂	✂
Ajustarea #8	2.755.878	2.733.526
Ajustarea #9	145.800	145.800
Ajustarea #10	✂	✂
Ajustarea #11	✂	✂
Total ajustări (B)	✂	✂
Cost net ajustat (C=A+B)	25.071.268	25.612.693
Beneficii intangibile (D)	4.606.600	4.606.600
Valoarea costului net înregistrat în 2013, inclusiv beneficii intangibile (E=C-D)	20.464.668	21.006.093

Valoarea costului net înregistrat de CNPR în anul 2013 ca urmare a obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, inclusiv beneficiile intangibile, este 21.006.093 lei.

Utilizând criteriile enunțate în expunerea de motive ca fiind relevante pentru analiza sarcinii injuste (nivelul pragului de rentabilitate și pragul de materialitate), acest cost net nu a reprezentat o sarcină injustă pentru CNPR în anul 2013, în consecință acesta nu va fi compensat.